

Lokalförsörjningsplan 2025–2030

Vård- och omsorgsnämnden

Typ av styrdokument: Plan

Beslutande instans: Vård- och omsorgsnämnden

Datum för beslut:

Diarienummer:

Gäller för: Vård- och omsorgsförvaltningen

Giltighetstid: Tillsvdare

Revideras senast: 2026-05-31

Dokumentansvarig: Lokalstrateg

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Sammanfattning	3
3. Verksamhetslokaler	4
3.1. Inledning	4
3.2. Funktionsstöd	4
3.2.1. Bostäder inom funktionsstöd (Bostad med särskild service).....	4
3.2.2. Övriga lokaler inom funktionsstöd	6
3.3. Äldreomsorg.....	6
3.3.1. Bostäder inom äldreomsorgen.....	6
3.3.2. Hemtjänst och träffpunkter.....	7
3.3.3. Övriga lokaler inom äldreomsorgen	8
3.4. Kommunal primärvård	9
3.5. Administrativ verksamhet.....	9
3.6. Trygghetsbostäder.....	9
4. Förhyrda lokaler	11
5. Objektlista	11
6. Prognos och kostnadsutveckling.....	12
6.1. Prognos för äldreomsorgen	12
6.1.1. Demografisk utveckling.....	12
6.1.2. Särskilt boende	12
6.1.3. Hemtjänst.....	15
6.1.4. Andra påverkande faktorer.....	16
6.2. Prognos för funktionsstöd	17
6.3. Kostnadsutveckling	18

1. Inledning

Vård- och omsorgsnämnden har ansvaret att tillgodose behovet av vård och omsorg för den äldre befolkningen i Alingsås kommun. En betydande del i ansvaret är att tillhandahålla bostäder i särskilt boende i enlighet med Socialtjänstlagen (SoL). Vidare innehar äldreomsorgen andra verksamheter som träffpunkter, dagverksamhet för personer med kognitiv svikt, hemtjänst, kommunal primärvård med flera.

Nämnden ansvarar vidare för att tillhandahålla lokaler till verksamhet inom funktionsstödsområdet i form av bland annat bostäder med särskild service (BmSS) samt daglig verksamhet och korttidsverksamhet i enlighet med Lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

En stor andel av de lokaler som nämnden förfogar över hyrs ut i andra hand till brukare inom såväl äldreomsorgen som funktionsstöd. Bostadsmiljön bör vara utformad för att underlätta för självständighet och aktiviteter, samt ha närhet till samhällsservice och god utemiljö. Oavsett ålder eller funktionsnedsättning ska boendet vara väl integrerat i samhället.

Den främsta orsaken till vård- och omsorgsnämndens omfattande bestånd av lokaler är tillhandahållandet av bostäder. Därutöver har förvaltningen en personalstyrka på ca 1400 personer, som ska tillgodoses arbetsplatser som är ändamålsenliga för verksamheten samt ger en god arbetsmiljö.

Utöver kärnverksamheten innehar nämnden kontors- och uppehållslokaler för samtliga sina verksamheter.

2. Sammanfattning

Under år 2024–2025 har flera verksamheter inom särskilt boende i äldreomsorgen genomfört flyttar till de nya boendena i Brogården och Stadsskogen. Verksamheterna har flyttat från Brunnsgården, Brunnen och Noltorpsgården. I Brunnsgården finns fortsatt verksamheter kvar, i väntan på sina nya lokaler. Ett led i att ersätta dessa lokaler är projekteringen som pågår kring storköket på Hagagården, vars syfte är att ta över mattillagningen som utförts på Brunnsgården. Brunnen är nu tomställd, där vård- och omsorgsnämnden har en förhoppning om att det ska genomföras en konvertering till trygghetsbostäder av det kommunala bostadsbolaget. Noltorpsgården är tillfälligt tom, i väntan på ny verksamhet.

Vård- och omsorgsförvaltningen avser även att under år 2025 utreda behoven av ett nytt särskilt boende samt initiera en förstudie, för att kunna tillgodose de framtida behoven.

Inom bostäder med särskild service enligt LSS beräknas en fortsatt ökning med fyra brukare per år. Avseende servicebostäder med mindre stöd från personal kan man se en viss volymminskning. I nämndens lokalbestånd föreligger åtminstone två boende som kommer behöva lämnas eller byggas om på grund av brister i ändamålsenligheten. I syfte att tillgodose behovet av bostäder med särskild service har vård- och omsorgsförvaltningen initierat en hyresvärdsupphandling som är pågående.

Flera av vård- och omsorgsnämndens avdelningar har identifierat att samlokalisering av

verksamheter som arbetar inom närliggande frågor hade bidragit till effektivare personalplanering, kunskapsutbyte och kostnadsbesparingar i form av samnyttjande av exempelvis fordon, lager och leveranser. Det är frågor som utreds för både kommunal primärvård samt korttidsvistelse och korttidstillsyn kombinerat.

Trygghetsbostäder bedöms fortsatt vara en viktig faktor i att erbjuda trygghet i hemmet och i förlängningen sänka behovet av särskilt boende. Det är en typ av mellanboendeform som erbjuder både trygghet och självständighet. I december 2024 startades en arbetsgrupp med aktörer från olika delar av kommunen för att främja tillkomsten av fler trygghetsbostäder i Alingsås. Arbetsgruppens huvudsakliga mål är att verka för ny- eller ombyggnation av trygghetsbostäder inom så snar framtid som möjligt.

I lokalförsörjningsplanen från föregående år framgår att vård- och omsorgsförvaltningen skulle genomföra en utredning kring ändamålsenligheten i samtliga lokaler. En sådan utredning har genomförts av särskilt boende inom äldreomsorgen samt grupp- och servicebostäder inom funktionsstöd tillsammans med konsultbolaget Norem under år 2024–2025. Emellertid har den officiella rapporten ännu inte inkommit och kan således inte presenteras i nuvarande lokalförsörjningsplan.

3. Verksamhetslokaler

3.1. Inledning

Nedan följer en presentation av vård- och omsorgsnämndens samtliga lokaltyper samt verksamheternas framtida behov.

I lokalförsörjningsplanen från föregående år framgår att vård- och omsorgsförvaltningen skulle genomföra en utredning kring ändamålsenligheten i samtliga lokaler. En sådan utredning är pågående och utförs tillsammans med konsultbolaget Norem. Färdigställandet av utredningen är nära förestående och viss information har mottagits som omnämns i nedan presentation. Emellertid har inte den officiella rapporten inkommit och kan således inte presenteras. Omfattningen i utredningen är avgränsad till kommunens särskilda boenden inom äldreomsorgen samt grupp- och servicebostäder inom funktionsstöd.

3.2. Funktionsstöd

3.2.1. Bostäder inom funktionsstöd (Bostad med särskild service)

3.2.1.1. Lokaltyper

Gruppbostad

Lägenhet i gruppboende erbjuds personer som har så stora behov av tillsyn och omvårdnad, att det är nödvändigt att personal ständigt finns till hands. Gruppboendet består av maximalt sex lägenheter, som är samlade kring gemensamma utrymmen. Personal finns på gruppboendet nära brukarna. Personalutrymmen som kontor, pausrum och omklädning finns också i gruppboendet.

Servicebostad

En servicebostad består av lägenheter som har tillgång till gemensam service och personal. Varje brukare erbjuds stöd i den egna lägenheten i den omfattning som den behöver. Lägenheterna kan vara insprängda i det vanliga lägenhetsbeståndet, med en lägenhet för gemensamma aktiviteter, eller vara samlade i en gruppboostadsliknande byggnad.

Annan särskilt anpassad bostad

Dessa bostäder består främst av ordinära lägenheter som hyrs ut i andra hand och som kan anpassas till den enskildes individuella behov. Bostäderna hyrs ut till personer med personlig assistans i den egna bostaden.

Barnboende

Ett barnboende är en bostad med särskild service för barn med funktionsnedsättningar som, trots olika stödinsatser, helt eller delvis inte kan bo kvar i föräldrahemmet. Ett barnboende ska vara utformat för 2–4 barn och vara som en vanlig bostad, för att främja en god uppväxtmiljö och kännas så hemligt som möjligt. Även personalutrymmen finns i boendet.

3.2.1.2. *Framtida behov för bostäder inom funktionsstöd*

Behoven av bostäder med särskild service påverkas av antalet individer som vid det givna tillfället behöver sådant stöd. Det föreligger en svårighet i att prognostisera det framtida behovet eftersom det inte är baserat på exempelvis en befolkningsökning bland en viss åldersgrupp, som platser på äldreboende eller skola.

Antalet brukare inom gruppboostad förväntas emellertid öka i samma takt som tidigare har kommunicerats, det vill säga en ökning med ungefär fyra brukare om året.

Gruppboende

Antalet brukare med mer komplexa behov, inom målgruppen med såväl socialpsykiatriska diagnoser som ett funktionshinder ökar. Inom denna målgrupp behövs mer anpassade bostäder för att möta efterfrågan. Vidare har rättspraxis förändrats inom området vilket lett till att det krävs större behov för att vara berättigad till insatsen. Förvaltningen behöver tillgång till fler bostäder som är integrerade i samhället, men som samtidigt kräver en viss avskildhet.

Vård- och omsorgsförvaltningen har med hjälp av fastighetskonsulterna Norem tagit fram en kapacitetsutredning avseende kommunens bestånd av boendeformerna gruppboostad och servicebostad inom funktionsstöds område. Utredningen identifierade vilka boenden som behöver bytas ut alternativt byggas om, för att vara ändamålsenliga. Där har två gruppboostäder identifierats som bör ha prioritet vid om- eller nybyggnation.

Kommunens fastighetsbolag och andra fastighetsägare har inte kunnat erbjuda nämnda bostäder i sina bestånd. Vård- och omsorgsförvaltningen har därför initierat en hyresvärdsupphandling för att kunna erbjuda ändamålsenliga bostäder med särskild service. Processen är pågående.

Serviceboende

Volymerna har på senare tid minskat hos de mindre resurskrävande brukarna. De som avses bo i en servicebostad med en mindre insats av personal. Vård- och omsorgsnämnden ser därför ett minskat behov av servicebostäder i deras nuvarande

utformning.

3.2.2. Övriga lokaler inom funktionsstöd

3.2.2.1. Lokaltyper

Lokaler för korttidsvistelse

Här erbjuds platser för kortare vistelser för barn och ungdomar med syftet att anhöriga ska få avlastning och utrymme för avkoppling, och att personen med funktionsnedsättning ska få rekreation och miljöombyte. Dessa lokaler återfinns på Badhusvägen och Arrendegatan.

Lokaler för korttidstillsyn (KTS)

För barn och ungdomar mellan 13 och 20 år finns behov av lokaler för fritidsverksamhet (förlängd skolbarnomsorg) i form av korttidstillsyn. Verksamheten befinner sig i lokaler på Alströmergymnasiet och Nolhagaskolan.

Lokaler för daglig verksamhet

Alingsås kommun har i dagsläget fem lokaler i olika delar av kommunen för verksamheten. Inom insatsen daglig verksamhet erbjuds varierade aktiviteter i syfte att skapa meningsfullhet och arbetsliknande uppdrag för deltagarna. Detta ställer krav på flexibla och ändamålsenliga lokaler till utformning och storlek.

3.2.2.2. Framtida behov för övriga lokaler inom funktionsstöd

Den dagliga verksamheten på Kungegården i Bolltorp kommer inom kort att rivras som en del av Alingsåshems planering för området. Verksamheten kommer få nya lokaler i närliggande Kungsängen, en tidigare skolbyggnad. Processen befinner sig i projekteringsstadiet och flytt förväntas ske under år 2025.

Det föreligger en ökning av deltagare inom daglig verksamhet, vilket förväntas stiga ytterligare. Vård- och omsorgsförvaltningen har därför för avsikt att utreda möjligheterna till utbyggnation eller ersättning av befintliga lokaler inom daglig verksamhet under år 2025–2026.

Lokaler för korttidsvistelse och korttidstillsyn är föremål för en översyn, där möjligheterna till samlokalisering av verksamheterna utreds. Arbetet är pågående.

3.3. Äldreomsorg

3.3.1. Bostäder inom äldreomsorgen

3.3.1.1. Lokaltyper

Särskilt boende för personer med fysiska och/eller somatiska

Funktionsnedsättningar eller kognitiv svikt

Inom en boendeenhet ges möjlighet till mat, gemenskap och aktiviteter nära lägenheten, som inte har samma köksstandard som en ordinär lägenhet.

För personer med kognitiv svikt finns behov av särskild anpassning för att boendet ska

vara tryggt. Det kan innebära tydlighet och harmoni i utformning och färgsättning. Lägenheten har inte samma köksstandard som en ordinär lägenhet.

Korttidsboende

Inom korttidsboende ges vård och omsorg för en kortare period innan man kan återgå till sin ordinarie bostad efter exempelvis en sjukhusvistelse. Korttidsboende kan också vara ett tillfälligt boende i avvaktan på en bostad på särskilt boende. Inom korttidsboendeformen ryms även möjligheter till växelvårds- och avlastningsplatser. Det ställs inte samma krav på lägenheternas utformning vid korttidsboende som vid permanent särskilt boende.

3.3.1.2. Framtida behov för bostäder inom äldreomsorgen

Under år 2024 och våren 2025 har flera verksamheter flyttat till nya lokaler inom särskilt boende. Boende på Brunngården och Brunnen har flyttat till Brogården. Brunngården nyttjas fortsatt till hemtjänst, träffpunkt och storkök, i väntan på nya lokaler för dessa verksamheter. Brunnen är för närvarande tom. Som har konstaterats i tidigare lokalförsörjningsplan anser vård- och omsorgsnämnden att Brunnen bör konverteras till trygghetsbostäder. Dialog angående detta är pågående med Alingsåshem, och det finns en förhoppning om att Alingsåshem ska återta Brunnen i sin besittning i syfte att tillskapa trygghetsbostäder.

Vidare har boende på Noltorpsgården flyttat till Stadsskogen. I likhet med Brunnen står Noltorpsgården tom i dagsläget. Avsikten är att den framgent ska kunna nyttjas som evakueringsboende vid planerade ombyggnationer inom både äldreomsorgen och funktionsstöd. Dessutom kommer lokalerna kunna nyttjas som bokningsbara möteslokaler, vilket det råder brist av, samt förrådslokaler. Då förrådslokaler måste lämnas i Bolltorp, på grund av förestående rivning, kommer en förvaring på Noltorpsgården innebära en tillfällig sänkning av lokalkostnader.

För närvarande är behovet av särskilda bostäder tillgodosett, med utrymme för fler de närmaste åren. Däremot kommer behovet öka under de kommande fem åren, se avsnitt 6.1.2. Vård- och omsorgsförvaltningen avser därför att redan under år 2025 initiera en förstudie kring ett nytt särskilt boende, för att kunna tillgodose de framtida behoven.

3.3.2. Hemtjänst och träffpunkter

3.3.2.1. Lokaltyper

Lokaler för hemtjänst

På Lärkvägen och i Sollebrunn har hemtjänsten lokaler som särskilt utformats för deras behov. På Hagagården och Brunngården nyttjar hemtjänsten fortsatt lokaler och lägenheter som tagits i anspråk i äldreboendet.

Lokaler för träffpunkter

På de större äldreboendena finns träffpunkter. Där erbjuds aktiviteter och möjlighet till gemenskap. Aktiviteterna sker ofta i samverkan med frivilligorganisationer.

3.3.2.2. Framtida behov för hemtjänst och träffpunkter

För närvarande har vård- och omsorgsnämnden två lokaler inom hemtjänsten som måste ersättas. Den ena avser arbetslaget i centrum, som befinner sig tillfälligt på

Brunnsgården. Ambitionen är att samtliga verksamheter på Brunnsgården ska lämna lokalerna under år 2025, vilket innebär att nya lokaler måste tillhandahållas. Vidare används utrymme på Hagagården för hemtjänsten, bland annat i lägenheter som tagits i anspråk. De är utformade som bostadsytor och därför inte anpassade att bedriva verksamhet i. Det pågår en process att ersätta lokalerna ovan och kunna samlokalisera de båda arbetslagen, samt resursteamet som stöttar hemtjänsten. Nya lokaler är ännu inte identifierade, men förväntas specificeras under år 2025.

Lokaler för träffpunkter kommer till viss del behöva ersättas framgent, men även få nya former. Träffpunkten på Brunnsgården kommer behöva lämnas och på Hagagården kommer den inte kunna nyttjas i samma utsträckning på grund av det ombyggda storköket. Förbyggandeenheten har för avsikt att utveckla fler mötesplatser som inte befinner sig på äldreboende, i syfte att nå äldre som bor i ordinärt boende. Förbyggandeenheten ska utveckla verksamheten genom samverkan med andra aktörer. Det kan göras genom samarbete med civilsamhällets organisationer, KPR (Kommunala pensionärsrådet) och stöttning av volontärer som vill starta egna träffpunkter i egen regi. Förbyggandeenheten kan även erbjuda sina tjänster genom att stötta och delta vid aktiviteter på exempelvis trygghetsbostäder, utan att hyra en lokal. Verksamheterna är viktiga för att främja gemenskap och aktivitet bland den äldre befolkningen.

3.3.3. Övriga lokaler inom äldreomsorgen

3.3.3.1. Lokaltyper

Lokaler för dagverksamhet för personer med kognitiv svikt

På Hagagården finns en dagverksamhet för personer med kognitiv svikt.

Kostlokaler

På de större äldreboendena finns tillagningskök och restauranglokaler. På grund av stängningen av köket på Brunnsgården utreds nu ombyggnation av köket på Hagagården.

3.3.3.2. Framtida behov för övriga lokaler inom äldreomsorgen

Vid färdigställandet av storköket på Hagagården ska behoven för befintliga verksamheter vara uppfyllt, samt inneha ett visst utrymme för eventuell ökning. För det fall att ett nytt särskilt boende skulle byggas kommer det däremot behöva inkludera ett storkök för att täcka de nya behoven som uppstår.

3.4. Kommunal primärvård

3.4.1. Lokaltyper

Lokaler för sjuksköterskeorganisationen

Sjuksköterskor inom kommunal primärvård innehar två lokaler på Malmgatan.

Lokaler för kommunal rehabilitering

På Kvarnbacken finns lokaler för arbetsterapeuter och fysioterapeuter samt förråd för hjälpmedel och ytor för rekonditionering.

3.4.2. Framtida behov för kommunal primärvård

Utöver de två lokaler som den kommunala primärvården innehar på Malmgatan finns ett stort antal sjuksköterskor som är placerade hos andra verksamheter, främst särskilt boende.

Inom kommunal primärvård finns det en ambition att samlokalisera samtliga medarbetare på en plats. Det finns tydliga exempel från närliggande kommuner på att en sådan samlokalisering leder till effektivare personalplanering, utbyte av kunskap och främjande av lika vård oavsett om man är bosatt på särskilt eller ordinärt boende. Det skulle även innebära samnyttjande av exempelvis fordon, leveranser och förråd, vilket väntas ge ytterliga kostnadslättnader.

I denna samlokalisering skulle även verksamheterna för kommunal rehabilitering ingå.

Förberedande arbete i frågan är pågående.

3.5. Administrativ verksamhet

3.5.1. Lokaltyper

Administrationslokaler återfinns på Kungsgatan 9 för förvaltningsledning och förvaltningskontor. På Sidenvägen och Östra Vattugränd finns kontor för enhetschefer inom funktionsstöd samt socialsekreterare.

3.5.2. Framtida behov av lokaler för administrativ verksamhet

Under år 2026 ska medarbetare Kungsgatan flytta in i det nya kommunhuset. Lokalerna på Kungsgatan kommer då tillfalla Alingsåshem. I samband med flytten till kommunhuset kommer andra lokaler friställas inom kommunens bestånd, vilket kommer innebära flytt av verksamheterna från Sidenvägen och Östra Vattugränd. Vilka ersättningslokaler som ska erbjudas utgör ett pågående arbete i samverkan med kommunledningskontoret.

3.6. Trygghetsbostäder

Trygghetsbostad är en mellanboendeform som avser att överbrygga klyftan mellan det ordinära boendet och det särskilda boendet. I en trygghetsbostad kan äldre bo tryggare

med insatser från hemtjänsten, samtidigt som man kan tillgodogöra sig samvaro med andra. Trygghetsboendet består av lägenheter som präglas av en hög grad av fysisk tillgänglighet för de boende.

Alingsås kommun har enbart trygghetsbostäder som inte är biståndsbedömda, alltså inte grundar sig i ett beslut om insats. Det innebär att det föreligger ett ordinärt hyresförhållande till fastighetsägaren, och Alingsås kommun inte är hyresvärd som vid särskilt boende. Vanligtvis är trygghetsbostäder hyresrätter, men kan förekomma i andra upplåtelseformer.

I december 2024 startades en arbetsgrupp för trygghetsbostäder inom Alingsås kommun, med representanter från vård- och omsorgsförvaltningen, kommunledningskontoret, Alingsåshem och Alingsås energi. Syftet med arbetsgruppen är att klargöra vad en trygghetsbostad är, vilka kriterier som måste vara uppfyllda i en sådan bostad och vilken typ utav samverkan som behövs mellan aktörerna för att tillsäkra ytterligare ändamålsenliga trygghetsbostäder i kommunen. Arbetsgruppen har utvidgat sin kunskap genom studiebesök hos andra kommuner och avser att kartlägga invånarnas behov och förväntningar på framtida trygghetsbostäder. Arbetsgruppens huvudsakliga mål är att verka för ny- eller ombyggnation av trygghetsbostäder inom så snar framtid som möjligt.

Nedan presenteras befintliga trygghetsbostäder i Alingsås kommun år 2025.

NAMN	ANTAL LÄGENHETER	KOMMUNAL ANVISNINGSRÄTT	FASTIGHETS- ÄGARE
Brunnsbo	8	8	AB Alingsåshem
Tuvebo	12	12	AB Alingsåshem
Hagabo	35	35	AB Alingsåshem
Bjärkebo	22	22	AB Alingsåshem
Afzeli	24	0	HSB Afzeliiparken
Summa	101	77	

Tabell 1. Trygghetsbostäder i Alingsås kommun.

4. Förhyrda lokaler

Vård- och omsorgsnämndens förhyrda lokaler under år 2025 återfinns i bilaga 1, *Förhyrda lokaler 2025*.

5. Objektlista

VERKSAMHET	KOMMENTAR	STATUS	OMFATTNING	PERLIMINÄR NY ÅRSHYRA	BERÄKNAD KLAR
Storkök, Hagagården	På grund av avveckling av storkök på Brunnsgården krävs nytt storkök för att möta behoven.	Projektering	Ombyggnation och tillägg till befintligt storkök	1,2 mkr (enligt förstudie)	November 2025
Kungsängen	På grund av avveckling av Kungegården i Bolltorp behövs ersättningslokaler för daglig verksamhet.	Förstudie/ Projektering	Ombyggnation av ny lokal	Okänt	Okänt
Noltorp centrum 6, BmSS		Behov av förstudie	Ombyggnation		
Nytt äldreboende		Behov av förstudie	Om-/nybyggnation		
Barnboende		Behov av förstudie	Ny lokal		

Tabell 2. Objektlista.

Vård- och omsorgsnämnden har enbart två pågående lokalprojekt, ombyggnation av storkök på Hagagården och ombyggnation av ersättningslokaler för daglig verksamhet som idag är belägna i Kungegården, Bolltorp.

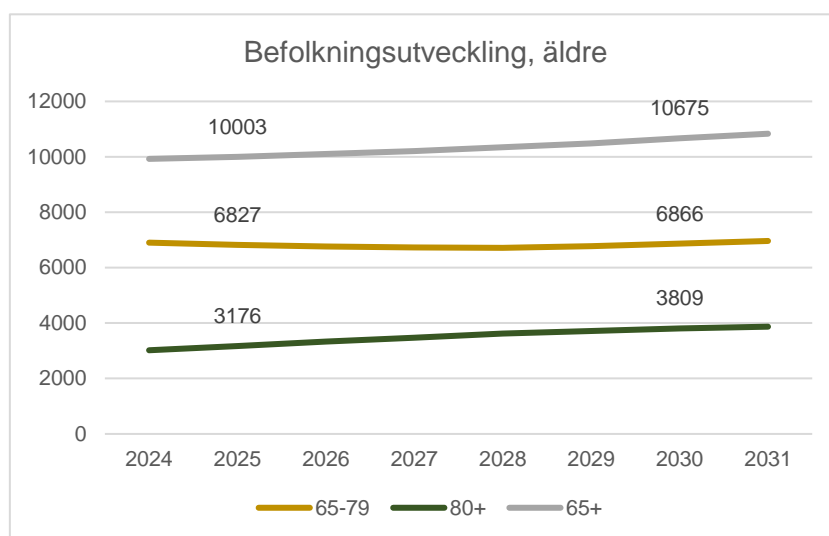
I tabellen ovan finns även framtida förstudier som vård- och omsorgsnämnden har ett behov av och kommer initiera framgent.

6. Prognos och kostnadsutveckling

6.1. Prognos för äldreomsorgen

6.1.1. Demografisk utveckling

Prognoserna avseende den äldre befolkningens utveckling och således behoven inom äldreomsorgen baseras på befolkningsprognoser som årligen tas in av kommunledningskontoret. Följande tabeller är baserade på den byggbaserade prognosen från mars 2025. Den är baserad på den historiska utvecklingen samt förväntade nybyggda bostäder i kommunen, och den inflyttning dessa nya bostäder generera till kommunen.

Tabell 3. Befolkningsutveckling, äldre.

I diagrammet ovan presenteras den prognostiserade befolkningsökningen mellan åren 2024 och 2031. Antalet invånare är utskrivet i tabellen för åren 2025 och 2030, för att visa förändringen mellan nuläge och fem år framåt.

Åldersgruppen 65–79 år är relativt oförändrad, med en skillnad på 39 invånare.

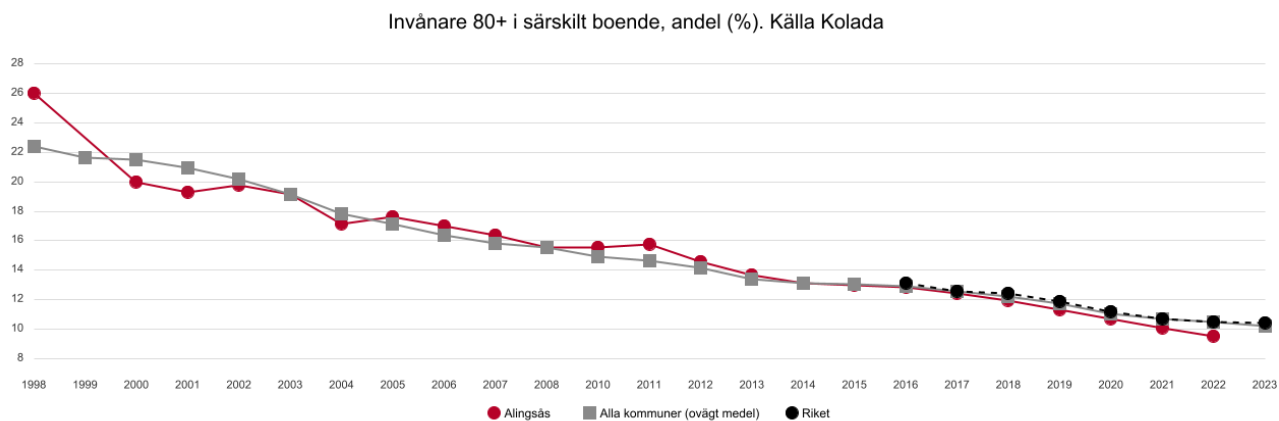
Antalet invånare över 80 år förväntas däremot öka och prognostiseras höjas med 633 personer till 2030.

Baserat på tabellen ovan är det tydligt att behovet av äldreomsorg kommer att öka.

6.1.2. Särskilt boende

Bedömningen av det framtida behovet av särskilt boende grundar sig primärt i ovan presenterade befolkningsökning. Vidare görs en beräkning avseende hur stor andel av den äldre befolkningen som bor på särskilt boende. Uppgifter om andelen hämtas från Kolada, en tjänst från Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) som tillhandahåller statistik för analys inom kommunsektorn.

Andelen invånare i Alingsås kommun över 80 år som bor på särskilt boende har kontinuerligt minskat under en lång tidsperiod. Övriga kommuner och riket följer samma trend. Det visar att behovet av särskilt boende minskar, då invånarna är friska längre och där det i enskilda fall aldrig uppstår ett behov av särskilt boende.

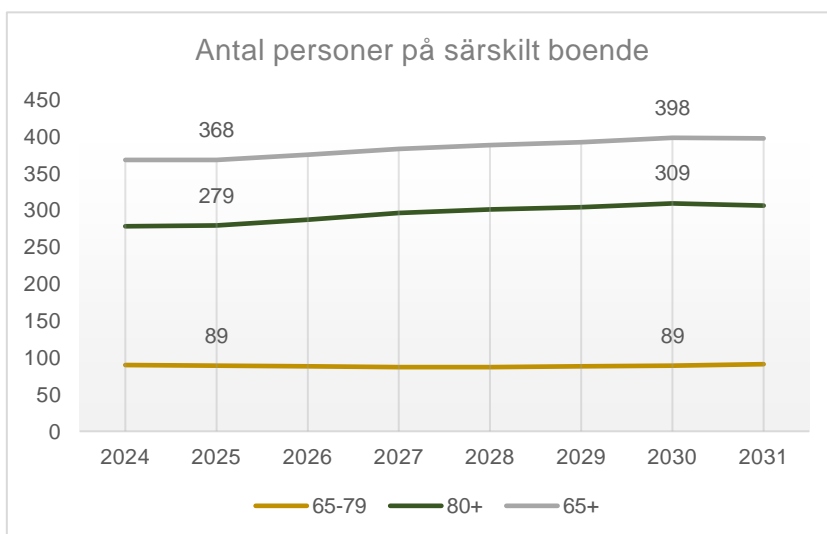

Tabell 4. Invånare 80+ i särskilt boende, andel (%).

Denna kontinuerliga nedgång är tydlig och måste således beaktas i prognosen av det framtida behovet av särskilt boende. Därtill är förebyggande åtgärder en avgörande del i vård- och omsorgsnämndens strategi att främja självständigt boende i ordinarie bostäder. Sådana åtgärder är anpassningar i eget hem, trygghetsbostäder och aktiviteter som främjar gemenskap och deltagande.

I aktuell prognos har således andelen invånare över 80 år som bor i särskilt boende fortsatt att minska i enlighet med föregående trend. Däremot är minskningstakten lägre, för att säkerställa en balanserad prognos och minska risken för felaktiga bedömningar.

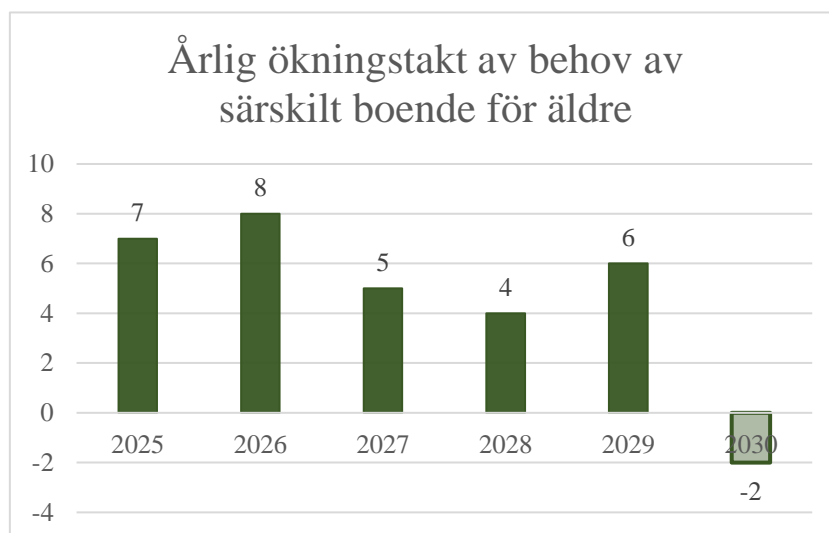
Inom åldersgruppen 65–79 år har ett medelvärde tagits fram baserat på de senaste årens statistik, eftersom trenden under lång tid varit relativt stabil.

Tabell 5. Antal personer på särskilt boende.

För åldersgruppen 65–79 år är behovet av platser de kommande fem åren oföränderlig. I enlighet med befolkningsprognosen ökar istället behovet av särskilt boende för åldersgruppen 80+.

Sammanlagt bedöms behovet av särskilt boende öka med 30 platser till 2030. Nedan presenteras den årliga ökningen.

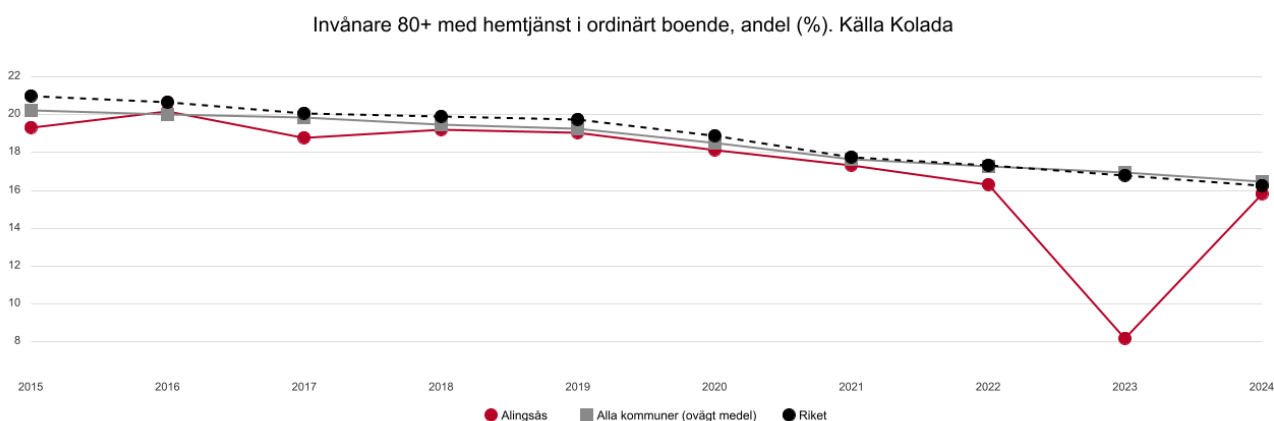

Tabell 6. Antal personer på särskilt boende.

6.1.3. Hemtjänst

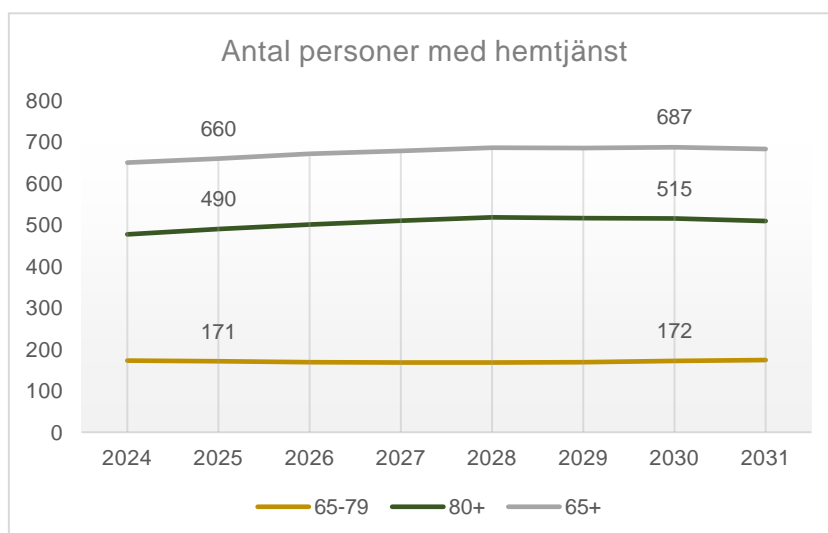
I likhet med beräkningarna som har gjorts under tidigare avsnitt baseras prognosen för hemtjänst i befolkningsprognosen och statistik hämtad från databasen Kolada.

Även inom denna verksamhet har åldersgruppen 80+ en minskning av andelen som har behov av hemtjänst skett sedan år 2015. Alingsås kommun följer samma trend som övriga kommuner och riket. Prognosen för det framtida behovet har således en kontinuerlig minskning som följer trenden i sagda åldersgrupp. Under år 2023 finns inga korrekta siffror då inrapporteringen från Combine var felaktig.

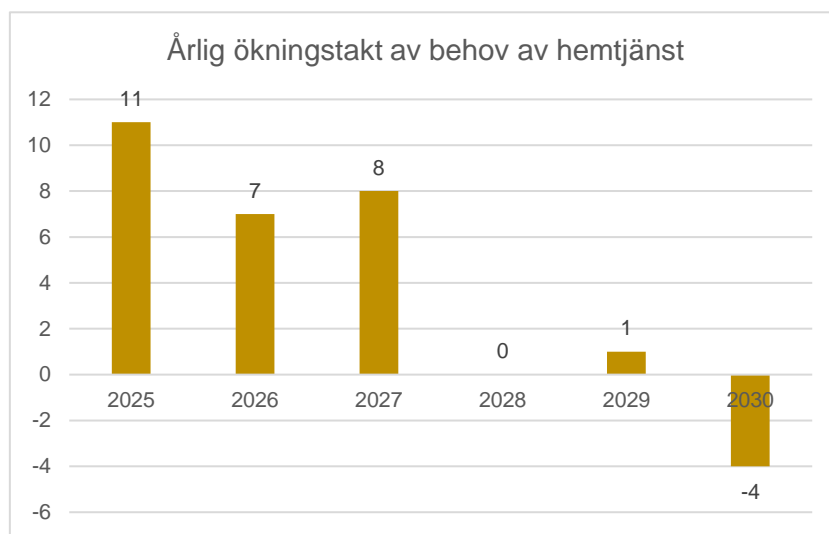

Tabell 7. Invånare 80+ med hemtjänst i ordinärt boende, andel (%).

Inom åldersgruppen 65–79 år har ett medelvärde tagits fram baserat på de senaste årens statistik, eftersom trenden under lång tid varit enhetlig.

Tabell 8. Antal personer med hemtjänst.

Tabell 9. Årlig ökningstakt av behov av hemtjänst.

Ökningen av behovet av hemtjänst är 9 brukare per år i snitt fram till år 2027, sedan minskar siffran drastiskt. Detta beror främst på att befolkningmängden planar ut under dessa år.

Ovan prognos är som bekant baserad på befolkningsprognos samt värden hämtade ur statistik. I mars 2025 var det faktiska antalet brukare med hemtjänst i Alingsås kommun 723, varav 522 inom kommunal hemtjänst respektive 201 inom extern hemtjänst. Av tabell 8 kan utläsas att antalet brukare kommer öka med 27 personer till 2030. Appliceras detta på dagens insatser skulle det innebära 750 brukare i behov av hemtjänst i hela Alingsås kommun år 2030.

6.1.4. Andra påverkande faktorer

Efterfrågan av insatser inom äldreomsorgen påverkas av fler faktorer än enbart den demografiska utvecklingen. Behovet kan påverkas genom olika åtgärder, inte minst politiska beslut. Det handlar bland annat om förändringar inom regionens hälso- och sjukvård, läkemedelsutveckling, livslängd, hälsa, bostadspolitik och myndighetsutövning.

En förutsättning för kommunen att klara den demografiska utvecklingen är arbetet med att förskjuta inflytt till särskilt boende så individer klarar sig längre hemma. Förebyggande arbete med insatser i hemmet och utökningen av trygghetsbostäder är exempel på faktorer som bidrar till ett lägre behov av särskilt boende inom äldreomsorgen.

En annan viktig möjliggörare är användningen av välfärdsteknik. Genom att ta tillvara på både befintliga och framtida tekniska lösningar som stärker individens självständighet, trygghet och delaktighet kan behovet av omfattande insatser skjutas framåt i tid. Välfärdsteknik är därmed ett viktigt verktyg i det förebyggande arbetet för att möjliggöra att fler kan bo kvar hemma längre. I takt med utvecklingen kommer kraven att höjas på lokaler, som kommer behöva vara utformade att möjliggöra tekniska lösningar. Vård- och omsorgsnämnden kommer framgent att ta detta i beaktande vid införskaffande av nya eller ombyggnation av befintliga lokaler.

Ytterligare en viktig faktor är myndighetsutövningen. Det finns anledning att jämföra bedömningarna och beviljandegraden av insatser inom Alingsås kommun med andra kommuner. Det kan ha en stor påverkan på omfattningen av insatser. Arbetet med denna fråga är pågående.

6.2. Prognos för funktionsstöd

Prognostisering av det framtida behovet inom funktionsstöd är svårare att uppskatta, då det inte påverkas i samma grad av befolkningsmängd, som för äldreomsorg och skola. Behovet baseras på individer och påverkas därför mer av inflyttning och vilken typ av stöd den enskilda individen behöver, vilket i sin tur påverkar boendeform och insatser. Under senare tid har även rättspraxis inom området förändrats vilket har inneburit att en högre grad av stöd krävs för att man ska bli beviljad insats.

I likhet med förra året ökar behovet av formen gruppboende, boendeformen för brukare med större vårdbehov. Samtidigt minskar volymerna hos de mindre resurskrävande brukarna. De som avses bor i en serviceboende med en mindre insats av personal. Vård- och omsorgsförvaltningen ser därför ett minskat behov av serviceboenden i deras nuvarande utformning.

Helhetsbedömningen från avdelningen är att det i likhet med tidigare år är en ungefärlig ökning om fyra brukare årligen. Ökningen grundar sig i tidigare uppskattningar och det föreligger således ett behov av att göra en översyn av målgruppsprognoser inom funktionsstödsområdet.

6.3. Kostnadsutveckling

Budgeterad hyreskostnad för vård- och omsorgsnämnden år 2025 är 122 mnkr.

Prognostiserad hyreskostnad för vård- och omsorgsnämnden för år 2026 är 130,4 mnkr.

Skillnaden mellan den budgeterade hyreskostnaden för år 2025 och den prognostiserade hyreskostnaden för 2026 är i första hand baserad på den uppräknings som görs årligen på samtliga hyror.

För det särskilda boendet Stadsskogen har kommunen haft en respit med hyresbetalningarna. Hyran kommer börja betalas först i juli 2025. Under år 2026 kommer däremot hela årshyran betalas och således dubblera kostnaden.

Vård- och omsorgsnämnden har ambitionen att lämna såväl Brunnsgården som Brunnen innan år 2026. Det är emellertid ännu inte klarlagt var samtliga verksamheter på Brunnsgården ska flytta, och tydliga besked kring tidsplan för Brunnen har ännu inte mottagits. Kostnaderna för Brunnen tas således med enbart till mitten av år 2026, en halv årshyra. Kostnaderna för Brunnsgården är fortsatt del av prognosen för år 2026, då storköket, träffpunkten och hemtjänsten som befinner sig där kommer behöva nya lokaler. De nya lokalkostnaderna är ospecificerade, varför verksamheternas aktuella lokalkostnader får utgöra prognosen för de framtida inklusive den årliga höjningen.

Ombyggnation kommer ske av lokalen Kungsängen, dit flytt ska ske från den dagliga verksamheten Kungegården. En kalkyl över hyreskostnaden har ännu inte mottagits, varför en presumtiv höjning har lagts till den nuvarande hyran i prognosen.

Hyresavtalet för gemensamhetslokalen i anslutning till trygghetsbostäderna på Norra Ringgatan 14, Afzeliiskolan 6, är uppsagt till 30 september 2025 och kommer således innebära en minskning i hyreskostnader för år 2026.

Samtliga administrativa kontorslokaler kommer ingå i en rockad av verksamhetsflyttar när det nya kommunhuset står klart, vilket förväntas bli i mitten av år 2026. Däremot kommer dessa lokaler behöva ersättas av nya, där kostnaderna är okända. De aktuella lokalkostnaderna kvarstår i den framtida prognosen inklusive den årliga höjningen.

Vidare kommer förrådslokalerna i Bolltorp att lämnas under år 2025 och tillfällig förvaring kommer ske i befintliga lokaler. Ersättningslokaler kommer däremot behövas på sikt och tros innebära en signifikant höjning, varför nuvarande hyreskostnad inklusive den årliga höjningen kvarstår i prognosen för år 2026.